נח בונה תיבה

בראשית ו, יג–כב · תיבה שצפה ונושאת משא · יחידת 929: נח והמבול

🎯 **מיומנות השיעור · עובדה או פרשנות:** להבחין בין תיאור עובדתי של תופעה, לבין פרשנות ותיאור רגשות הקשורים לתופעה

🎯 **מיומנות השיעור · מדידה ותיעוד:** למדוד באמצעי מדידה מגוונים ולתעד את התוצאות.

קשר לתוכנית הלימודים

תכנית הלימודים בתנ"ך לכיתה א' (מיקוד תשפ"ה, מפמ"ר תנ"ך) מציעה את "פרשת המבול (בראשית ו', ה' ואילך)" כאחד מכ-15 הסיפורים שהמורה מספרת וקוראת מתוך התנ"ך. המטרות שבתכנית: היכרות עם דמויות ואירועים, ומפגש עם השפה המקראית והעשרת אוצר המילים.

מטרות

1. התלמידים יספרו בלשונם שלושה חלקים מהסיפור לפי הסדר: ההוראה לבנות תיבה, הבנייה, ו"וַיַּעַשׂ נֹחַ".
2. התלמידים יזהו בפסוק טו את שלוש המידות של התיבה (אורך, רוחב, קומה) ויסבירו כל מילה במילים שלהם.
3. התלמידים יבחינו בין משפט שמתאר מה כתוב בסיפור לבין משפט שמתאר תחושה או מחשבה שלהם.
4. התלמידים יבנו שתי תיבות מנייר כסף, יספרו כמה מטבעות כל תיבה נושאת ויתעדו בטבלת סימון.

הפסוקים

יג וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ קֵץ כָּל־בָּשָׂר בָּא לְפָנַי כִּי־מָלְאָה הָאָרֶץ חָמָס מִפְּנֵיהֶם וְהִנְנִי מַשְׁחִיתָם אֶת־הָאָרֶץ ד עֲשֵׂה לְךָ תֵּבַת
עֲצֵי־גֹפֶר קִנִּים תַּעֲשֶׂה אֶת־הַתֵּבָה וְכָפַרְתָּ אֹתָהּ מִבַּיִת וּמִחוּץ בַּכֹּפֶר טו וְזֶה אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה אֹתָהּ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אַמָּה אׇרֶךְ
הַתֵּבָה חֲמִשִּׁים אַמָּה רָחְבָּהּ וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה קוֹמָתָהּ טז צֹהַר תַּעֲשֶׂה לַתֵּבָה וְאֶל־אַמָּה תְּכַלֶּנָּה מִלְמַעְלָה וּפֶתַח הַתֵּבָה בְּצִדָּהּ
תָּשִׂים תַּחְתִּיִּם שְׁנִיִּם וּשְׁלִשִׁים תַּעֲשֶׂהָ ... כב וַיַּעַשׂ נֹחַ כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים כֵּן עָשָׂה

מהלך השיעור

שלב	זמן	מה עושים
פתיחה	**5 דק'**	קוראים יחד את מכתב המשימה ומתבוננים באיור התיבה. שאלה פתוחה: מה צריך כדי שסירה תצוף? כל ילד אומר השערה אחת.
עיון בטקסט	**12 דק'**	המורה קוראת מתוך התנ"ך את פסוקים יג–כב (קריאה רהוטה, כפי שממליצה התכנית לכיתה א'), ועוצרת להסביר מילים: תֵּבָה, עֲצֵי גֹּפֶר, כֹּפֶר (חומר איטום), אַמָּה (מידת אורך), קוֹמָה, צֹהַר. מיון בזוגות: 6 כרטיסי משפטים לשני סלים, "כתוב בסיפור" ו"מה אני מרגיש/ה או חושב/ת".
פעילות חקר	**15 דק'**	בזוגות: מקבלים שני ריבועי נייר כסף זהים. מקפלים תיבה רחבה ונמוכה ותיבה צרה וגבוהה. מסמנים השערה, מניחים מטבע אחר מטבע עד שהתיבה שוקעת, ומסמנים קו בטבלה על כל מטבע.
המשגה	**8 דק'**	משווים בין הזוגות: איזו תיבה נשאה יותר? מנסחים יחד: "תיבה רחבה דוחקת הצידה יותר מים לפני שהיא שוקעת, ולכן היא נושאת יותר." חוזרים לפסוק טו: גם התיבה של נח הייתה ארוכה ורחבה. משלימים את קלף הסיכום: "הידע הנלמד בשיעור היום הוא...".
רפלקציה	**5 דק'**	סבב קצר: מה למדתי על הסיפור? מה למדתי על ציפה? מה הייתי רוצה לבנות בפעם הבאה?

הבחנה בין תלמידים

- **תמיכה:** כרטיסי מיון עם איור לצד המילים; המורה מקריאה כל כרטיס; עבודה בזוג עם תפקידים קבועים (בונה, סופר, מסמן).

פותח על ידי נעמי מועלם, מדריכת מו"ט יסודי

מדדי הצלחה

- מספר/ת שלושה חלקים מהסיפור לפי הסדר.
- ממיין/ת נכון לפחות 4 מתוך 6 כרטיסי משפטים.

· מקור הסיפור: 929 – תנ"ך ביחד

- **העשרה:** מודדים בסרגל את האורך והרוחב של התיבות. בפסוק טו האורך גדול פי 6 מהרוחב (300 ו-50 אמה): האם התיבה שלכם דומה?
- **נגישות:** אפשר לסמן בטבלה בעיגולים במקום קווים; לתלמידים שמתקשים במוטוריקה עדינה – תיבות מקופלות מראש.
- מתעד/ת בטבלה את מספר המטבעות לכל תיבה ומצביע/ה על התיבה שנשאה יותר.

חומרים

- 2 ריבועי נייר כסף 20×20 ס"מ לכל זוג
- מטבעות או גולות
- גיגית מים ומגבת
- 6 כרטיסי משפטים למיון
- כרטיסיית חקר מודפסת

תשובות למיון · מה כתוב בסיפור, ומה אני מרגיש/ה או חושב/ת?

כָּתוּב בַּסִּפּוּר	מָה אֲנִי מַרְגִּישׁ אוֹ חוֹשֵׁב
נֹחַ בָּנָה תֵּבָה מֵעֵצִים.	נֹחַ פָּחַד מֵהַמַּבּוּל.
הַתֵּבָה הָיְתָה אֲרֻכָּה וּרְחָבָה.	לְנֹחַ הָיְתָה עֲבוֹדָה קָשָׁה.
לַתֵּבָה הָיָה פֶּתַח בַּצַּד.	הַסִּפּוּר הַזֶּה מְרַגֵּשׁ אוֹתִי.

🧠 **המשגה:** כשמניחים סירה במים, היא דוחקת הצידה מים. סירה רחבה יכולה לדחוק הצידה יותר מים לפני שהמים נכנסים פנימה, ולכן היא נושאת משא כבד יותר ועדיין צפה.

מקור: 929 – תנ"ך ביחד ואתר תנ"ך ממלכתי (edu.929.org.il). הפסוקים לפי נוסח המסורה.

נח בונה תיבה

כַּרְטִיסִיַּת חֵקֶר אִישִׁית · מסע בעקבות התנ"ך · תחנה 1 · כיתה א' · שֵׁם: _____

📜 הַסִּפּוּר

נֹחַ קִבֵּל הוֹרָאָה לִבְנוֹת תֵּבָה גְּדוֹלָה מֵעֵצִים. הוּא מָרַח עָלֶיהָ כֹּפֶר מִבִּפְנִים וּמִבַּחוּץ, כְּדֵי שֶׁהַמַּיִם לֹא יִכָּנְסוּ. לַתֵּבָה הָיוּ אֹרֶךְ, רֹחַב וְקוֹמָה, וּפֶתַח בַּצַּד.

🔎 אֶתְגַּר הַחֵקֶר

אֵיזוֹ תֵּבָה תִּשָּׂא יוֹתֵר מַטְבְּעוֹת: רְחָבָה אוֹ צָרָה?

🧰 הַצִּיּוּד הַנִּדְרָשׁ

נְיָר כֶּסֶף · מַטְבְּעוֹת · גִּיגִית מַיִם

🧪 שְׁלַבֵּי הַחֵקֶר

1. שַׁעֲרוּ: אֵיזוֹ תֵּבָה תִּשָּׂא יוֹתֵר? סַמְּנוּ ✓ בַּטַּבְלָה.
2. בְּנוּ תֵּבָה רְחָבָה וְתֵבָה צָרָה.
3. הַנִּיחוּ מַטְבֵּעַ אַחַר מַטְבֵּעַ, עַד שֶׁהַתֵּבָה שׁוֹקַעַת.
4. סַמְּנוּ קַו בַּטַּבְלָה עַל כָּל מַטְבֵּעַ.

📊 טַבְלַת תַּצְפִּיּוֹת וְתִעוּד

תֵּבָה	הַהַשְׁעָרָה שֶׁלִּי ✓	כַּמָּה מַטְבְּעוֹת? (קַוִּים)
רְחָבָה		
צָרָה		

🗂️ מִיּוּן: מה כתוב בסיפור, ומה אני מרגיש/ה או חושב/ת?

כָּתוּב בַּסִּפּוּר	מָה אֲנִי מַרְגִּישׁ אוֹ חוֹשֵׁב

נֹחַ בָּנָה תֵּבָה מֵעֵצִים.	נֹחַ פָּחַד מֵהַמַּבּוּל.	הַתֵּבָה הָיְתָה אֲרֻכָּה וּרְחָבָה.
לְנֹחַ הָיְתָה עֲבוֹדָה קָשָׁה.	לַתֵּבָה הָיָה פֶּתַח בַּצַּד.	הַסִּפּוּר הַזֶּה מְרַגֵּשׁ אוֹתִי.

✍️ שְׁאֵלַת סִכּוּם

הַתֵּבָה שֶׁנִּשְׂאָה יוֹתֵר הָיְתָה: _____

צַיְּרוּ אֶת הַתֵּבָה שֶׁלָּכֶם:

מָקוֹם לְחוֹתֶמֶת

הַיָּדַע הַנִּלְמָד בַּשִּׁעוּר הַיּוֹם הוּא: _____